ఇండియాకు రష్యా నుండి నూనెవాణా

బ్రూనాయి నుండి మాస్కోకు వచ్చిన భారతీయ మిత్రులు, ఆ రేవులో పోలియట్ చమురు ఓడలను చూడ దానికి కాము అలవాటు పడిపోయారు అని చెప్పారు. అందుకు పోలియట్ ప్రజలమైన మేము పరాజంగానే బాలా వంతోషించాము. ఎందుచేతనంటే మన రెండు దేశాలమధ్య అభివృద్ధి చెందుతూన్న ఉభయ భారక వ్యాపారాన్ని అది సూచిస్తుంది. అయితే క్రితం 1960 జూలైలో కాండియన్ ఆయిల్ కంపెనీకి పోయస్టెర్సి ఎన్నోపార్టునంగక మధ్య తొలి ఒడంబడిక కుదుర్చుకోనప్పటి దాని ప్రకారం పోలియట్ దేశం భారత దేశానికి 15 లక్షల టన్నుల చమురు పదార్థాలను పంపుతూ వచ్చింది.

ఈ రెండు దేశాల మధ్యనున్న మూలు వ్యాపార సంబంధాలన్నింటిలో ఈ ఒప్పందానికి పా ముఖ్యత వుంది. ఈ విషయాన్ని తెలుపుకోడానికి అవసరమైన కారణం ఎలా పార్లమెంటులో జ్ఞాపకం చేసుకోవాలి 1930ల పూర్వం భారత చమురు మార్కెట్ పూర్తిగా అమెరికన్ చమురు కంపెనీల వశమైనవి. ఎప్పుడు బ్రిటిష్ వారి బర్మా షెల్ కంపెనీల చేతులలో కి వుండేది మొత్తం భారత దేశంలోకి దిగుమతి అయ్యే చమురు దాన్ని పంపిణీ చేయడం. అప్పుడు మొదలైన పరిణామాలు వారి చేతులలో కేంద్రీకరింపబడి వుండేవి. ఈ గుత్త వైఖరిని అవకాశంగా తీసుకుని వారు దేశంలో పెట్రోలు కిరణకాయిలు తదితర చమురు ఉత్పత్తుల ధరలను పెంచి వేసి దేశపు విదేశీ కరెన్సీ రిజర్వులపై వివరీతమైన ఒత్తిడి కలుగజేయు వారలు పెంచారు. చమురు పదార్థాల దిగుమతి కోసం దేశం ఏటా నూరు కోట్ల రూపాయలు వరకూ ఖర్చు పెట్టవలసి వచ్చేది

వి. ఇల్యా పెంకో

భారత దేశంలో చమురును దిగుమతి చేసుకోడం కోసం, చమురు పదార్థాలను అమ్ముడం కోసం, 1959లో ఇండియన్ ఆయిల్ కంపెనీ సెలకొల్పడంతో విదేశీ కంపెనీల గుత్త పెత్తనం అంతమైంది. ఇండియన్ ఆయిల్ కంపెనీని నెలకొల్పినందుకు సోవియట్ యూనియన్ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించింది. ఆ కంపెనీ ద్వారా చమురు పదార్థాలను సప్లయి చేయడానికి దీర్ఘకాలిక ఒప్పందం చేసుకుంది. 1961లో మొదటి పోలియట్ చమురు ఓడ బొంబాయికి రావడంతో సోవియట్ చమురు పదార్థాలు భారత దేశంలోకి రావడం ప్రారంభించాయి. దీనితో, దేశపరిధి చమురును సప్లయి చేయడంలో మా పశ్చిమ దేశాల గుత్త వ్యాపారులపై ఆధారపడి వుండే పరిస్థితిని అంతమొందించడంలో మా, భారత ప్రభుత్వపు ప్రయత్నాన్ని బలపర్చుకోడానికి అవకాశం ఏర్పడింది.

లాభదాయకమైన వ్యాపారం

భారత దేశానికి అనుకూలమైన షరతులపై సోవియట్ చమురు పదార్థాలు లభిస్తున్నాయి. భారత దేశం. కూడా కొనే చమురు పదార్థాలకు తొలిసారిగా రూపాయలలో చెల్లించగల్గుతోంది అంతకు ముందు డాలర్లలోను పౌండ్లలోనూ చెల్లించవలసి వచ్చేది. అనిభారత దేశానికి కొరతగా వుండేది. భారత దేశానికి చమురు పదార్థాలను అమ్ముడం వల్ల లభించే రూపాయలతో సోవియట్ విదేశ వ్యాపార సంస్థ భారత దేశం నుండి ప్రత్యేకంగా ఎగుమతి కాని సరకులను కొంటాయి ఈ వ్యాపారం ఉభయ దేశాలకు లాభదాయకం.

ఈ అనుకూల షరతుల మూలంగా భారత దేశం తనకు కొరతగా వున్నా విదేశీ ద్రవ్యాన్ని పొదుపు చేసుకోగలుగుతున్నందుకు సోవియట్ ప్రజలు సంతోషిస్తున్నారు.

విదేశీ కంపెనీలకు యీ పరిణామం యిష్టంలేదు. దాని మూలంగా భారత దేశంలో తను ప్రయోజనాలకు దెబ్బ తగులుతుందని వారు తలచినట్టు కన్పిస్తున్నారు. 1960—61లో వేసవి కాలంలో పుష్కలంగా ఒక విషయాన్ని న్యాయంగా చూశాను కాలిఫోర్నియా ఎస్సో బర్మా షెల్ కంపెనీలు దరలు తగ్గించడం ద్వారాను. తమ నూనె శుద్ధి కర్మాగారాలలో సోవియట్ చమురును శుద్ధిచేయడానికి నిరాకరించడం ద్వారాను భారత సోవియట్ ఒప్పందపు వ్యతిరేకించాయి సోవియట్ యూనియన్ నుంచి వచ్చిన చమురును నిల్వచేయడానికి యీ కంపెనీలు తగిన పద్ధతులు కల్పించనందువల్ల మొదట్లో సోవియట్ చమురు ఓడ బొంబాయి రేవులో ఒక నెల రోజులు పడివుండవలసి వచ్చింది సోవియట్ చమురు దిగుమతిని దెబ్బతీయడం కోసం వారు తమ చమురు దరలను 12 శాతం తగ్గించడానికి కూడ యిచ్చారు గతపరిణామాలు కాము అనుభవించుతూ కష్టమైనదుగుతున్నందుకు సోవియట్ పాలకులు పత్యక్షంగా పదార్థాలను కొనిపోవడానికి భారత దేశం అదనంగా మరికొంత డీజెల్ చమురును, కిరసనాయిల్ ను సప్లయి చేస్తుంది ఆ విధంగా 1964-65లో భారత దేశానికి వచ్చే సోవియట్ నూనె పరికరాలు 20 లక్షల టన్నులకు మించుతాయి

ఇటువంటి భారత దేశపు కొరతపై సోవియట్ సప్లీ ఎక్స్‌పోర్టు పని భారత దేశానికి సెలవాగా సవియిరెనె చమురు మూడింతలు ఎక్కువ వసేయ భారం వించింది సోవియట్ యూనియన్ నుంచి తెచ్చుకుంటే పెట్రోలు చమురును, కిరసనాయిల్ ను ఇతర నూనె సరకులను ఎక్కువ చేయడమనేది దేశంలోని చమురు సప్లయిని మామూలు స్థితికి తీసుకు రావడానికి పట్టిన దేశాల గుత్త వ్యాపారస్తులకు దేశంలో కొన్ని పాంతాలలో శత్రుత్వంగా స్పష్టంగతపడిన చమురు కొరతను అంతమొందించడానికీడగ్గేలేదు పడింది ఇది కష్టాలలోనున్న పోరరి భారతీయులకు సహాయం చేయడానికి అమెరికన్ ఎక్సిస్ చమురు కంపెనీల తెచ్చే అర్థిక ఒత్తిడి పనిచేయడంలో తోడ్పడడానికి పోలియట్ ప్రజలకున్న అభిలాషను తెలియజేస్తుంది.

పరస్పర లాభం ఒకే ప్రయోజనాల నొకరు గౌరవించుకోవడంతోనే మా కాలాలపై ఆధారపడి వున్నందువల్ల భారత దేశానికి సోవియట్ చమురు ఎగుమతి గొప్ప అభివృద్ధి అవకాశాలు ఉన్నాయి.

అక్కా-చెల్లెలు

ఇరిస చినపిపా రోడ్డుమీద నడుస్తోంది. కట్టుకున్న గులాబీరంగు షిఫ్టర్ చీర గాలికి రెపరెపలాడుతోంది- అన్య మనస్కంగా నడుస్తూ ఆలోచిస్తోంది. "మిస్ 'శిరిషా దేవి' తప్పుకోండి" వెనుక నుంచి వచ్చిన కేకకు శిరిష తప్పుకోకుండానే ఎవరో ఒకతను గభాల్న ముందుకు వచ్చి కారులో సైకిల్ని దూరంగా గిరవాటువేసి శిరిషను అబ్బపట్టుకుని బలంగా పేవ్‌మెంట్ మీదకులాగి రొప్పుతూ నిలబడ్డాడు. వెనుకనుంచి ఒక లారీ విసురుగా సైకిల్ మీంచి దూసుకు వెళ్ళిపోయింది. రెప్పపాటు కాలంలో పైనుండి పడిన ఆపదనుండి శిరిష ఆపాదమస్తకం గజగజ వణికిపోతూ వెనుకగా అతనివేపు చూసింది. మనస్సు భయంతో దిమ్మెరబోయింది. అంతవరకూ రోడ్డు వేపు చూస్తున్న అతను శిరిష తనవేపు చూడగానే చిన్నగా నవ్వాడు. నవ్వితా అతనిలాగ అయిన పడుపే వున్నాడు అలాగే రెప్పవేయకుండా పోట మాట తప్పకుండా అతనివేపు సైకిల్ వేసి చూస్తూ నిలబడి పోయింది. "యితనికసుక తనను చిన్నపోత ఎసి పాటికి పనయ్యే దీ? అతనెవరో మంచివాడు. "అనుకుంది మనసులో. తన ప్రాణం రక్షించినందుకు అతనిపై కృతజ్ఞత నడిచిలో తనకి పట్టుకున్నందుకు అతనిపైకోపం శిరిషను తలపిండులు చేస్తున్నాయి. అతనికి కృతజ్ఞతలు ఎలా తెలియజేయాలో అలాగే తెలియకుండా పోయింది రోడ్డుమీద పోయే వాళ్ళు అంతా ఆగి ఆ యిద్దరినీ ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ వెళ్తున్నారు ఎంతకీ శిరిష మాట్లాడక పోయేసరికి అతనే నమ్మదిగా అన్నాడు, "ఆరిగిన దానికి క్షమించండి అలా చేయపోతే.... అని ఆగి తిరిగి అన్నాడు "లారీ డ్రైవర్ మూడుసార్లు హార్న్ వేశాడు మీకు ప్రయత్నం తప్పుకునే ప్రయత్నం చేయలేదు బహుశా ఏదో ఆలోచిస్తున్నారేమో- లారీ వెనుకనుండు చూడకుండా దూసుకు వస్తోంది, అందుకని అలా చేయాల్సివచ్చింది"....శిరిష తలెత్తి అతనివేపు చూసింది తనకు జ్ఞాపకమున్నంతవరకూ అతనెవరో తెలియగదు కాని.... ఎంత వర్ణాదిగా మాట్లాడుతున్నాడు .... క్షమించడానికేముంది యిందులో"....తను గనుక పాపానికి పోతే...."అనుకుంది

"క్షమించడానికి ముంది యిందులో మీరే యీపని చేయకపోతే పేపిలోకంలో వుండేదాన్ని కాదేమో" కనుకొనల్లోంచి అతనివేపు చూస్తూ అంది శిరిష అతను నవ్వాడు.... లారీ కోపానికి గురి అయిన తనవేపు చూస్తూ అన్నాడు "రోడ్డుమీద మీ పేరుపెట్టి పిలవడం ఒక తప్పు. మిమ్మల్ని నడిచిలో ఎక్కడ లాగడం మరో తప్పు యీ రెండు తప్పులు చేయక తప్పలేదు, అందుకే క్షమాపణ కోరడం"

శిరిషకు ఆశ్చర్యం వేసింది.... తనపేరు అతనికెలా తెలిసిందని, అతనెప్పుడూ తను చూడలేదు, చూసిన గుర్తుకూడాలేదు అలాంటప్పుడు తను తెలిసినట్టు ఎలా మాట్లాడుతున్నాడు "అనుకుంటూ అతనితో అంది శిరిష

"మీకు... మీకు... నాపేరెలా తెలుసు" అతను కళ్ళతోనే నవ్వుతూ అన్నాడు. "మీరు బాగా తెలుసు.... నేను మీకు తెలియకపోవచ్చు.... నేను మీరు చదివే కాలేజీలో నే బి. యస్. సి. సైన్స్ చదువుతున్నాను. మొన్న జరిగిన డిబేట్‌లో మీరు మాట్లాడినప్పుడు మీ పేరు తెల్సింది. నేను మిమ్మల్ని తరచు చూస్తుంటాను. మీరు నన్నెప్పుడూ చూసిఉండకపోవచ్చు చూసినా గుర్తుండక పోవచ్చు." శిరిష ఆశ్చర్యంగా కనుగుడ్లు పెద్దవి చేసింది తను చదవేకాలేజీలో అబ్బాయేఅతనైనందుకు....కళ్ళం అనేక సుందరిని చూస్తాను కాలేజీలో.... అందులో యితనేవరో తనకేం గుర్తు అనుకుంటూ గాలికెగిరే జుట్టును పైకెగదోసుకుంటూ అంది" పరాయంగా మీనైకిల్ పాడయి పోయింది.... మీరు చేసిన మేలును మర్చిపోలేను మీకు ఎలా కృతజ్ఞత చెప్పాలో తెలియడంలేదు" అతను పాడైపోయిన తన సైకిల్ ను తిమకుని బయలు దేరుతూ వెనక్కి తిరిగాడు "కృతజ్ఞత అవసరంలేదు.... కాని జ్ఞాపకం వుంచుకోండి." అతను వెళ్ళిపోయాడు శిరిషకూడా నడకసాగించింది దారిపొడుగునా అతని పేరు తెలుసుకోనందుకు అతకసార్లు తిట్టుకుంది. తనకు గడచిన గండానికి సంతోషించింది. శిరిష ఎ సెకెండ్ యియర్ చదువుతోంది ఏలూరు కాలేజ్‌లో. పి. యు సిలో వుండగా తల్లిని పోగొట్టుకుంది పుట్టిన కొద్దిరోజులనికే తండ్రిని దూరం చేసుకుంది ఒకే ఒక్క చెల్లెలు తప్ప వా అనే వాళ్ళెవరూ లేరు.... చెల్లెలు ఛాయ సొంతపూర్వ వెజవాడలో చేలు విడిచిన మేనత్త వర్తమేశ్వరి క్రింద యస్. యస్. యల్. సి చదువుతోంది శిరిష రూమ్ తీసుకుని వుంటూ ఏలూరు కాలేజీలో చదువుకుంటోంది....తరగని ఆప్యాయత శిరిష పిలిచి కాడంతరంగా వుంటుంది.

* * *

"ఏమిటాలోచిస్తున్నారు రోడ్డుమీద నడుస్తూ...." కాలేజీనుంచి వస్తున్న దారిలో ఎదురుపడి అన్నాడు అతను.... అరోజు శిరిష ప్రాణాన్ని రక్షించిన అతను.... గలవచుకు కడుస్తున్న శిరిష అతన్ని చూసి నవ్వింది" నేనుజాగ్రత్తగా నే నడుస్తున్నాను. అరోజు నుండి మళ్ళీ కనబడలేదే!?" అడిగింది శిరిష అతను చిన్నగా నవ్వాడు....తను అడిగిన ప్రశ్నకు అతను నవ్వినందుకునిగుపడింది శిరిష. "ఏంలేదు.... కనబడే వందర్భం లేదు కదా!.... అదివరేళాలో యింత సేపటిలో ఒక్కరే వెళ్ళువాళ్ళా కాలేజీ దాకా వస్తారు రమ్మంటారా?" అతను మాటమార్చాడు. ప్రచండ యింటికి వెళ్ళేవరికి ఖబుర్లతో యింత ఆలస్యం అయిపోయింది చీకట్లో ఒంటిగా వెళ్ళడం శిరిషకు భయంగానే ఉంది.... అతని చొరవకు కొంచెం చిరాకుపడినా పైకి మాత్రం అంది..."వో వో.... మీరు వస్తానంటే ఆశ్చర్యంతరంలేదు అన్నట్టు మీపేరు యిప్పుడే పరకూ చెప్పారు కాదు."

అతను నవ్వుతూ నవ్వుతూ శిరిష ప్రక్కగా నడుస్తూ అన్నాడు. "మీరు అడగలేదు అనుకుంటాను...."—"యిప్పుడు అడుగుతున్నాను చెప్పండి"— 'వాపేరు దివాకర్ " పట్టుమ పెడ మీంచి వెక్కిళ్ళతోనుకుంటూ అన్నాడు.... దివాకర్ మనసులో అనుకుంది శిరిష పిల్లగా పొడుగా అందంగా ఉన్న యితని పేరు దివాకర్. శిరిష మనస్సు మనసు నిండిపోంది.

"మీయిష్టక్కడండి"అడ్డువచ్చేజవాన్ని తప్పించుకుంటూ శిరిష ప్రక్కగా వస్తూ అన్నాడు దివాకర్.

"యిలుకాదండి....రూమ్....మా వూరు యిదిళాదండి....నేను ఒక్కర్తిరే రూమ్ తీసుకునివుంటున్నానుసర్ కేటలో"....

"ఒక్కరే" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు దివాకర్. — "అవునండి.... హాస్టల్ లోనివసం వాకు పడడంలేదు....అందుకని రూమ్‌లో వుంటున్నాను." మాట్లాడేసే శిరిషరూం వచ్చేసింది....దివాకర్ ని లోపలికి రమ్మని కోరింది శిరిష....దివాకర్ అంగీకరించాడు. శిరిష యిచ్చిన కాఫీ తీసుకున్నాడు....శిరిష కుటుంబ విషయాలన్నీ అడిగాడు. శిరిష అన్నీ చెప్పింది....వా అపేవాళ్ళు కరుపైన శిరిషకు దివాకర్ ఆత్మబంధువుగా గోచరించాడు. ఆ ఒక్కరోజు పరిచయమే వాళ్ళ స్నేహానికి పాదిది....

* * *

"పనుల దగ్గరకు వెళ్దామన్నావు." యింకా యిలాగే వున్నావేం శిరిషా! శిరిష రూంలోకి వచ్చి కూర్చుంటూ అన్నాడు దివాకర్. మంచంమీద పడుకుని ఏదోకాయితం చూస్తున్న శిరిషవులికిక్కపడి తలెత్తింది.... తెలతెలబుర్రుల్లో....అవతలే తెల్లగానుండే దివాకర్ మరింత తెల్లగా అందంగా అనిపిస్తున్నారు. అతను నవ్వే నవ్వు మనసు చూసి శిరిష అనుకుంది. "జీవితమంతా యీనవ్వును-యీనవ్వుకాలాకుర్వ్వ సి నకు తోడునిడగా చెయి భగవాన్" అనుకుంది లేచికూర్చుని స్లిప్ వెలిగింది కాపీళ్ళుబడేసి దివాకర్ ఎదురుగా కుర్చీ లాక్కుని కూర్చుంటూ అంది — "లిల్లిగాస్ వచ్చింది"—"ఎక్కడ్నించి" అదుర్దాగా అడిగాడు దివాకర్, అతని అదుర్దాకు నవ్వుకుంటూ అంది శిరిష "మా చెల్లెలు దగ్గర్నుంచి"- యీ పాపి మరింత ఆశ్చర్యపోయాడు దివాకర్.

"చెల్లెలా....ఎవరు శిరిషా.... నీ కో చెల్లెలున్నట్టు యింతవరకు చెప్పలేదేం" నువ్వడిగినప్పుడు అవసరం కలుగలేదు కదా చెప్పలేదు, యిప్పుడు చెప్పాన్నాను కదా!"

"మీ చెల్లెలు పేరేమిటి? ఏం చదువుకుంటోంది? ఎక్కడ్నించి వస్తోంది వివరంగా చెప్పు శిరిషా" గబగబా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాడు....

"మా వూళ్ళోయస్.యస్.యల్.సి చదువుతోంది- మా మేనత్త- వేలు విడిచివాడిలేండి. తన దగ్గరుంటుంది... పెళ్ళకు ముగ్గురున్నారు....వాళ్ళందరూ దాన్ని జాగ్రత్తగా చూస్తారు. నేను లేకపోయినా, అసలు అమ్మ పట్టుదల వల్ల యిక్కడ చేరాల్సి వచ్చింది.... లేకపోతే నేను వెజవాడలో చదవాల్సిన దాన్నే....అమ్మకి యిక్కడ కాలేజీ అంటే చాలా యిష్టం. అందుకని వూరు కాని వూరో నన్ను చేర్చింది....అన్న యిద్దరం దూరంగా ఉంటున్నాం. యీ కారణంగా యిప్పుడు దానికి కలవిచ్చారట....ఏలూరు వస్తానని టెలిగ్రాం యిచ్చింది....ఎందుకు అది అనవసరంగా రావడం....అది రావడం వా కిష్టంలేదు...."కాస్త చిరాకుగా అంది శిరిష. స్టోవ్ మీద నీళ్ళు కాగిన శబ్దం వినిపిస్తోంది. లేచి వెళ్ళి డికాక్షన్ వేసివచ్చింది శిరిష "తనురావడం నికెందుకు యిష్టంలేదు?" చెల్లెలు వస్తాంటే సంతోషించడానికి బదులు విచారిస్తున్న అక్కగార్ని చూస్తూ అన్నారు దివాకర్.

"మీకు తెలియదు....యీ కాలా వరణం తనకుగిట్టదు. అదీకాక అదిరోజుల్లో పేచే వేళ్ళాడుతుంటున్నాను. ఎలాగో నా....యీ లోపల అదిరావడం ఎందుకో? వస్తానని ముందుగా వాకు రాసే రావద్దనిరాశాను. అది లెక్కచేయకుండా వస్తోంది. రానిండి దానివని చెబుతాను "కోపంగా తనలో తను అనుకుంది శిరిష..శిరిష మాటలకు నిస్తు పోతున్నాడు దివాకర్ ఎంతకి శిరిష తత్వం అర్థంకాలేదు అతనికి. 'చెల్లెల్ని రావద్దనడం ఎందుకో?" అనుకుంటూ.

"నేను "నేనసేకు రావా సితో!" అని అడిగాడు". శిరిష కాఫీకలిపి దివాకర్ కి యిచ్చింది....

"రండి కల్పవెళ్దాం సరిగ్గా ఉదయం ఆరు అయ్యేసరికి కాలాలి మెయిల్ కి అది వచ్చేది"....

"శిరిషా నేనొకటి అడగవా?" చిలిపిగా చూస్తూ అన్నాడు దివాకర్

"ఏమిటంత రహస్యం" అబద్ధగే దేదో గట్టిగానే అడగండి" శిరిష నవ్వుతూ అంది విశాలమైన కళ్ళూ.... పంపెంగ లాంటి ముక్కు.....తెల్లని కోలముఖం శిరిషలో ప్రత్యేక ఆకర్షణలు. "ఎంత అందంగావుంది శిరిష. యీ అందంతనదియిక నా అ నే వాళ్ళులని చెల్లెల్ని పిలిచి దండించివేస్తోంది. ఈ అందానికి తను దాసుడయ్యాడు "అనుకున్నాడు దివాకర్. కుర్చీలో చలిలేని శిరిష ఎదురుగా నిలబడి కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అన్నాడు. మీచెల్లెలు నికంటే అందంగా ఉంటుందా?"

"ఏమో వాకేంతెలుసు? సిగ్గుపడింది శిరిష. బుగ్గలు ఎరుపెక్కాయి. "పిచ్చిపిల్లా 'నవ్వుతూ శిరిష చేతిని తీసుకుని గట్టిగానొక్కి వెళ్లిపోయాడు దివాకర్ ఉదయం వస్తానంటూ శిరిషఅలాగేనిలబడుకుంది చెల్లెలికి దివాకర్ని ఎలాపరిచయం చేయాలి! ఆలోచిస్తు ఆలాగే భోజనం కూడా మర్చిపోయింది శిరిష.

* * *

ప్లాట్‌ఫారమ్ నిండుగా ఉంది పయాణీకుల కబురు పోర్టర్ల అరుపులు తిరుబండారాలు అమ్మేవాళ్ళ కేకలు నిండిగా, నిండుగావుంది స్టేషన్. శిరిష దివాకర్ ఫోట్ ఫారమ్ చివరగా నిలబడ్డారు యింకా ట్రైన్ రాలేదు...."మీ చెల్లెలు పేరుచెప్పావుకాదా". మోవాని భంగంచేస్తూ అన్నాడు దివాకర్ ఏదో ఆలోచిస్తున్న శిరిష పులిక్కిపడి ఏమి వన్నట్లు చూసింది "మీ చెలెలు పేరు" తిరిగి అన్నాడు "ఛాయ"పొడిగాఅంది శిరిష దివాకర్ యింకా ఏదో అడగబోయేంతలో ట్రైన్ వచ్చేసింది శిరిషలుగా రుగా కంపార్ట్‌మెంట్ కేసి పరుగెట్టింది దివాకర్ అనుసరించాడు. సెకండ్ క్లాస్ అలా అడుగుతున్నందుకు తన్నితను తిట్టుకుంది శిరిష పొపం అది ఎక్కడికి వెళ్తుందో! దానితోడాతో దివాకర్ ఎందుకలా మారిపోవాలో? నువ్వు పోతే మాత్రం తన పెదుకు పర్మిత్వం చేయాలి! శిరిష మనసులో ఎవ్వరినీ చేయకుంది. మనిషిలో స్వార్థం పుట్టకుండానే పుండాలి వాని అదే ప్రపేమిస్తే ఎంతచెడ్డ పని వా అవలీలగా చేయించగలదు... వాకాతుగా అక్కగారు అడిగిన ప్రశ్నకు దిమ్మెర బోయి చూసింది ఛాయ...." అప్పుడే వెళ్ళాలని కోనడంలేదు "అంది అమాయకంగా—" అప్పుడే వెళ్ళక వాకెక్కడికి కూర్చో" అనుకుని మనసులో పిటుకుని దిరిపిన "యింట దగ్గర వోకర్లు ఏం జగం చేస్తున్నారో... పాని....పోని వెళ్ళి పోకూడదనా చెప్పు" అంది పైకి

"అప్పుడే వెళ్ళనక్కా! వెళ్ళే వాకం లోచేదు....ఒక్కదాన్నే పుండాలి కౌం ర్తో వాకెమోత్రం కాలడేమో నేకు తెలియిందికాదు....మ విక్కడ....నేకి క్కడా....యిద్దరంకలిసివుండేదిఎప్పుడు? అందుకనే నేను యీ వూరికి వచ్చేశాను" శిరిషలో అన్నాడుదివాకర్ శిరిషమాట్లాడలేదు.... ఛాయఅక్కగారివైపు చూసింది కళ్ళల్లో ఎర్రజీర గంభీర వదనంచూసి మౌనంగా వుండిపోయింది ఛాయి నేను....అది నేనురేపు వెళ్దాం మీరెందుకుఅవసరం" ఛాయ దివాకర్ కేసిచూసింది దివాకర్ శిరిష కేసి చూస్తూ అన్నాడు" కళ్ళు....కళ్ళే వారు.... ఎంతమాటన్నారు రండిఛాయ మిమ్మల్ని తీసుకెళ్తాను శిరిషా.... మీతల నొప్పి తగ్గాక తిరిగి వదే వా పిక్కడు వెళ్ళండి యిద్దరూ.... నువ్వుతూ ఛాయ చిసూస్తూ' శిరిష కే మనలో కోచలేదు "సరే వెళ్ళండి" లోపల కోపం కాద మండి పోతోంటే పైకి నవ్వుతూ అంది శిరిష. ఛాయ మరి మాట్లాడకుండా దివాకర్ని అనుసరించింది యిద్దరూ గది దాటగానే దోపిడీలు వంచకులు అని కనిగా తిట్టుకుంది యిద్దర్ని....

* * *

సాయంత్రం వాలుగయింది.... మార్నుడు ఎర్రటి ముద్దలా మెకుస్తూన్నాడు. రోడు మీద జనం కటకటలాడుతున్నారు.... స్కూలు, కాలేజీలు వదిలే వేళ....రకరకాల మనుష్యులు... కాలేజీ వదిలారు శిరిష.... మనసులో ఛాయ విషయం ఆలోచిస్తూ గది సమీపించింది శిరిష.... లోపల్నించి నవ్వుల్లా గొంతు విన్పిస్తోంది. గదితలుపులు దగ్గరకేసి వున్నాయి.

ఆ వస్తువిగొంతు ఛాయదని గుర్తుపట్టింది ఛాయ గొంతు తర్వాత విన్పించేది దివాకర్ గొంతు....శిరిషలో ఆపకి రేగింది....ఏం మాట్లాడుకుంటున్నారో అను లేకుండా దివాకర్ ఛాయతో మాట్లాడుతూ వున్నందున లోపంతో కటికి పక్కగా ఆరిగి లోపల సంభాషణ వినసాగింది.

"మీరు నన్ను మర్చిపోండి. ఛాయ అనే వ్యక్తితో మీకు పరిచయం లేనట్లుగా భావించుకోండి. మిస్సమ్మతి పరిధలోంచి నన్ను దూరం చేయండి వా ప్రేమ మరొకళ్ళ సుఖాన్ని బాగుపరచేయదు" చెవులు కర్కించింది శిరిష

"ఛాయా! ఎంత తేలిగ్గా అన్నావ్ మర్చిపొమ్మని....నేను నిన్ను మర్చిపోలేను....అది జరగదు ఛాయా అంత కంటే నన్ను నేను పొడుచుకు చావడం చస్తాను ఛాయా! నేను నిన్ను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమిస్తున్నాను. నువ్వే నాకు దూరమైతే....నేను బిచ్చివాడ్నై అయిపోతాను ఛాలా"....పిచ్చివాడ్నై అయిపోతాను" దివాకర్ గొంతు అది. "ఒక్కమాట చెప్పండి....అక్కను మీరు ప్రేమించలేదు"?

దివాకర్ నెమ్మదిగా అన్నాడు లేదు ఛాయా! నేను వాకోటగుండా ఎప్పుడూ ఆ మాట అనలేదు శిరిష అంటే ఎక్కువగల్లా అభిమానమే....ఎవరూ లేరని శిరిష చెప్పినదగ్గర్నుంచే ఆమె అంటే జాలి అభిమానం పెంచుకున్నాను. అంతే....నేను మిమ్మల్ని ప్రేమించలేదు...." పకాని....అక్క అలాకాదు....మిమ్మల్ని గాఢంగా ప్రేమించింది...."

"దానికి నేనేం చేయను....?"

"నేను చెయ్యమన్నది చెస్తారా?"— 'అడుగు....చెతనై తే తప్పక చెస్తాను" 'మీరు....మీరు అక్కను చేపట్టండి.... అక్క....అలా పిచ్చిదానా తిరుగుతూంటే నేను చూడలేకుండా వున్నాను వాకు న్నదల్లా అక్కే — నేను కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటే అది సహించలేదు. అది కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నా నేను సహించలను నన్నింతగా ప్రేమించే ప్రేమించే అక్కకు నేను కాకుండా....యిద్దర్నన్నిని ఎందుకు త్యాగంచేయలేను? ప్రేమ రక్తసంబంధం పెడదియదు మీరేమోతం నన్ను ప్రేమించేవా అక్కను వివాహం చేసుకోండి. మిరుకనక దీనికి ఒప్పుకోకపోతే నేను ఏమయ్యోగోయ్యో చూసుకుంటాను. అప్పుడు నేనులేకుండా పైనా మీరు అక్కను చేపడతారు" ఛాయగొంతు గద్గదికంగావుంది ఛాయమాటలు విన్న శిరిషలో ఛాయమీదున్నఅనుమానమంతా పటాపంచలైంది. "తన చెల్లెలు తనకు శత్రువుకాదు. తన రక్తమే దారిలో ప్రవహిస్తోంది. ఒకవేళ దివాకర్ ఒప్పుకోకపోతే తను ఆత్మహత్య చేసుకుంటా నంది. అది లేకపోతే తను....తను జీవించగలదా? తనకంటే చిన్నది. ప్రేమ మనుష్యుల్ని విడదీయదని ఎంత చక్కగా చెప్పింది.దివాకర్ మోసాన్ని ఛాయకు తగినవాడు అనుకుంది శిరిష,"ఆలోచించి రేపు చెబుతాను ఛాయా....కాస్త పుమాత్రం ఏ అఘాయిత్యంచేయనని మాటయివ్వు కన్నీళ్ళతో ఛాయకు దగ్గరగావెళ్ళి ఆత మాటలుతుడాడు దివాకర్, కిటికీలోంచి అదృశ్యంచూసి శిరిషరూంలోకి వెళ్ళకుండానే వెనుతిరిగి రోడ్డెక్కి నడక సాగించింది

* * *

ఉదయమే వచ్చాడు దివాకర్ నిర్మల్యం తెలియజేయడానికి.... గదిలో అడుగుపెట్టగానే కనబడినదృశ్యం ఛాయ ఒక్కర్తే దిగులుగా కూర్చుంది తలచేతో పట్టుకుని. బాగా ఏడ్చినట్టు కళ్ళువుబ్బి ఎర్రగావున్నాయి మొహమంతా కన్నీళ్ళతో తడిసినట్టుగావుంది. "ఏమైంది అలావున్నావ్?" దివాకర్ ఆదుర్దాగా ఛాయ చేతినిపట్టుకున్నాడు ఛాయలో అప్పటివరకు అణగివున్న దుఃఖం ఒక్కసారి పెలుచిరింది.... వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ 'అక్క రాత్రి రూంకిరాలేదు వాకేదో భయంగా ఉంది అంది. ప్రక్కనే ఏదో కాగితం ఏలిపెట్టు అదిరపడ్డాడు దివాకర్. శిరిష రూంకి రాకపోవడమా? ఎప్పుడూ అలాచేయదే? ఎక్కడికి వెళ్ళి వుంటుంది? యిప్పుడేంచేయాలి? ఆలోచనతో మతమోతూ "యిప్పుడే వచ్చాం కాళమేసిరా" అన్నాడు ఛాయతో బయటికి నడుస్తూ! ఛాయ వున్నపళంగా గబగబా గదికి కాళంవేసి దివాకర్ని అనుసరించింది

మార్నుడు అప్పుడప్పుడే పైకి వస్తున్నాడు. రోడ్డన్ని నెమ్మదిగా జనసమర్దమవుతున్నాయి కొన్నిగంటలు నలిగినచీర మూర్తి భవించిన శోకదేవతలా ఛాయ అక్క అన్వేషణకై బయలుదేరింది. యిద్దరూ పూరంతా గాలించారు. శిరిష ఫ్రెండ్స్‌అందర్నీ కనుక్కున్నారు.... ఎక్కడ వెదికినా ఒకటే జవాబు "శిరిష లేదు" ఛాయ వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది.. దివాకర్ కన్నీళ్ళను అదుపులో పెట్టుకుంటూ ఛాయను పూరడిస్తున్నాడు. వెదికివెదికి నిరాశగా వస్తుండే వంతెన దగ్గర జనసంగమిగూడి వుండడం చూశాడు దివాకర్.... అటుకోసుంచానే యిద్దరూ అటు కేసి పరుగెట్టారు అదుర్దాగా. ఏ పక్క వేస్తే జాలని జనసంమర్ధ శిరిష నిర్జీవంగా దీర్ఘనిద్ర పోతోంది. అంతా దగ్గరగాబుగా సమీకు లోచిరతిగా శిరిషగురించి చెప్పుకుంటు వ్నారు. "అక్కా! అమ్మకాలోయి"అని అరస్తూ ఛాయ శిరిషమీదపడి రోదన ప్రారంభించింది దివాకర్ చెంపమీదుగా కన్నీళ్ళుజారిపడుతున్నాయి ఈ హాత్వమంటకు అతని మనసు దిమ్మెరపోయింది "ఈ వంచితుని ఒడ్డునపడిఉన్నాయి అమ్మాయిగోరవేమో కాస్త చూడండి కాబయ్యా!" ఎవరో చేప్పారాడు దివాకర్ కు అందించాడు శిరిష పోండ్ బాగ్. దివాకర్ అత్యతగా అందుకుని గబగబా బాగ్ విప్పాడు. వాట్లుయా పాయలు వేరో చిల్లర, బట్టఇకొన్న బిల్. ఎదోలెటర్ ఉన్నాయి అందులో. అన్ని పరిశీలించగా చూస్తూ లెటల్ విప్పాడు దివాకర్.

"ఛాయా, దివాకర్

నేనిలోకంనుంచి నిష్క్రమిస్తున్నాను. నా చెల్లెలి సుఖంకోసం నేను బుద్ధిపూర్వకంగానే ఈ పని చేస్తున్నాను. 'ప్రేమ మనుష్యుల్ని విడదీయదు' అంది ఛాయ. అది నిజమే....నేను మీ ఇద్దర్ని సమాపం గానే ప్రేమిస్తున్నాను. కనుక నిమ్మల్ని విడదీసే శక్తి నాకులేదు మీరిద్దరూ వివాహం తీసుకుని సుఖంగా ఉండండి. ఏ లోకంలో ఉన్నా మీ ఇద్దర్ని మనస్ఫూర్తిగా ఆశీర్వదిస్తాను. ఈ ఉత్తరం మీకు అందుతుందనే నాశిస్తున్నాను. ఛాయ తంగా కలవు తీసుకుని మీ శిరిష.

సమగ్ర ఆంధ్రసాహిత్యం

(శేష సేకి తరువాయి)

కొన్నట్లు కాలవన్నుట లేదు. ఇంకనుకొన్ని పేపుటములు రావ సి యున్నవి గనుక తొందరపడి మనము గట